

XBRL voor adviesmarkt

Binnen de accountancy is XBRL ontdekt als standaard voor benchmarking en zal daarvoor op steeds grotere schaal worden gebruikt.

TEKST: GERARD BOTTEMANNE* | BEELD MARJA BROUWER

XBRL is door veel accountants lang beschouwd als een feestje van de overheid en banken. Verplichtstelling (door de overheid nog steeds aangeduid als exclusief kanaal) bleek hard nodig om het gebruik van XBRL in Nederland van de grond te krijgen. Nu de verplichtstelling van SBR (Standard Business Reporting) met als onderliggende standaard XBRL een feit is wordt XBRL ook steeds meer omarmd voor gegevensuitwisseling op vrijwillige basis in het financiële *business to business*-domein.

B&P Accountants: benchmarking franchiseorganisaties

B&P Accountants en Advies gebruikt XBRL voor het uitwisselen van financiële informatie binnen de franchiseketen *inclusief* benchmarking.

Aan franchiseorganisaties (zoals McDonald's, KFC en Pets Place) verschaffen zij periodiek informatie van franchisenemers op basis van XBRL.

De gegevens worden ontleend aan de boekhouding en aangevuld

met operationele gegevens. Het gaat om financiële gegevens uit verschillende boekhoudpakketten, met name Exact Online, UNIT4 Accounting en Twinfield. Omdat deze pakketten in de basis XBRL (nog) niet ondersteunen, vindt

mapping (rekeningen koppelen aan rapportagegroepen) plaats via een zelf ontwikkelde tool Zippy, op basis van XBRL. Hiermee worden vervolgens periodiek de saldi omgezet in XBRL-formaat.

Op dezelfde wijze worden ook data uit andere systemen gehaald, zoals:

- aantal verkopen uit kassasystemen;
- aantal gewerkte uren uit HRM-systemen.

Noemenswaardig is dat B&P *alle* te rapporteren gegevens uit de systemen ophaalt en er niets meer handmatig hoeft te worden ingegeven. Alles staat uiteindelijk in één XBRL-database. Zowel franchisenemers als franchisegevers worden periodiek geïnformeerd via een portaal op basis van hun informatiebehoefte. Omdat gekozen is voor een standaard, in dit geval XBRL, is benchmarking mogelijk. Franchisenemers willen graag weten hoe zij presteren ten opzichte van elkaar. Franchisegevers willen weten hoe hun formule presteert en rayonmanagers zijn geïnteresseerd in de prestaties van hun rayon in het verhouding tot andere rayons. "Standaardisatie past binnen de huidige tijdgeest", zegt David Bos AA, directeur van B&P. In veel gevallen mag een franchisenemer zelf zijn accountant be-

'STANDAARDISATIE PAST BINNEN DE HUIDIGE TIJDGEEST.'

palen. Dan ligt het gebruik van één standaard voor rapportages voor de hand; XBRL sluit hier goed bij aan.

SRA: online benchmarkplatform

Sinds januari 2013 heeft SRA voor haar leden een benchmarkplatform opengesteld dat door de kantoren zelf wordt gevuld met de jaarrekeningen die ze voor hun klanten samenstellen. Dit initiatief maakt deel uit van een breder adviesconcept 'Branche in Zicht', kortweg BiZ. Naast benchmarking maken ook adviestools als credit rating, prognoses en een online bedrijvenscan deel uit van het BiZ-concept.

De jaarrekeningen worden rechtstreeks en volledig automatisch uit de dossiersoftware (momenteel nog: Unit4 en CaseWare) geüpload naar het platform. Zodoende hoeven er geen extra handelingen te worden verricht om de jaarrekeningen in het benchmarkplatform te krijgen.

Inmiddels zitten er ruim 35.000 geanonimiseerde jaarrekeningen in de database, met name over de verslagjaren 2012 en 2011. Dankzij de automatische upload-faciliteit heeft het platform echter ook al honderden jaarrekeningen over 2013 ontvangen. Uitgangspunt bij de ontwikkeling van het benchmarkplatform was dat het jaarrekeningen in XBRL moest kunnen verwerken. De software ondersteunt dan ook de NL-taxonomie én de bankentaxonomie. In de praktijk worden er nog geen jaarrekeningen in XBRL aangeleverd omdat de standaard exportfuncties van de meeste dossierpakketten nog niet de XBRL-inrichtingsjaarrekening ondersteunen. In het XBRL-domein hebben de leveranciers zich gefocust op de *roadmap* van de verplichtstelling. Dit betekent dat men (voor zover van toepassing) eerst XBRL-aangiften en XBRL-publicatiestukken wilde kunnen produceren. SRA verwacht dat het niet zo lang meer duurt voordat de eerste XBRL-inrichtingsjaarrekeningen hun weg naar het benchmarkplatform weten te vinden. De output van het platform bestaat nu nog uit benchmarkrapporten in pdf of xml, maar ook hier zijn er plannen om XBRL te kunnen faciliteren.

HvA: onderzoek benchmarkbehoefte mkb

Het lectoraat 'Online Ondernemen' van de HvA (Hogeschool van Amsterdam) doet onder de noemer 'SBR in Bedrijf' onderzoek naar de benchmarkbehoefte bij ondernemers binnen het mkb. Een belangrijk aspect bij het onderzoek is de mate waarin de gegevensbehoefte voor branchespecifieke benchmarking aansluit op het SBR-programma. In technische zin: 'de mate waarin de elementen binnen de NT (Nederlandse Taxonomie) aansluiten bij de benchmark-behoefte'. Hiervoor zijn representatieve brancheorganisaties benaderd, zoals bijvoorbeeld Uneto-VNI die al periodiek uitvraag doet

'IN WELKE MATE SLUIT DE GEGEVENSBEHOEFTE VOOR BRANCHESPECIFIEKE BENCHMARKING AAN OP HET SBR-PROGRAMMA?'

bij haar leden in de installatiebranche en de technische detailhandel. Aangezien voornamelijk comptabele gegevens in SBR-berichten worden aangetroffen is een eerste conclusie dat met name operationele gegevens ontbreken in de NT. Daarentegen blijkt dat toch voor een aanzienlijk deel van de benchmarkbehoefte kan worden volstaan met de inhoud van verschillende SBR-berichten. Op 15 mei 2014 worden de onderzoeksresultaten gepresenteerd tijdens een gratis seminar (inschrijven via <http://bit.ly/1aJIdpv>).

Het HvA-onderzoek zal uiteindelijk leiden tot een of meerdere business cases om meer ervaring op te doen met branchespecifieke benchmarking op basis van XBRL-gegevens afkomstig uit SBR-berichten.

Novak

Naast XBRL Nederland en Deloitte is ook Novak nauw betrokken geweest bij het HvA-onderzoek 'SBR in Bedrijf' ten behoeve van haar leden. Zo heeft Novak een enquête uitgevoerd onder haar leden om de behoefte aan benchmarkgegevens te peilen voor advisering aan klanten. Het blijkt dat leden graag meewerken aan het genereren van data, mits geanonimiseerd. Ook wordt nadrukkelijk genoemd het hergebruiken van gegevens in XBRL, zoals voor de VpB-aangifte.

De Novak-leden - zeg maar de gemiddelde mkb-accountants - willen graag een tegenprestatie ontvangen voor het leveren van data en zijn bereid hiervoor te betalen. Novak ziet in het hergebruik van reeds aanwezige data in XBRL een serieuze uitdaging om op een goedkope en efficiënte wijze haar leden te voorzien van benchmarkinformatie. "De uitdaging waarvoor we nog wel staan is de actualiteit van beschikbare gegevens. Het terugvallen op alleen historische informatie heeft weinig zin", aldus directeur Guus Ham.

Volle omvang

In tegenstelling tot een paar jaar geleden komt de onderliggende techniek nauwelijks aan de orde. Het begrip 'taxonomie' wordt gebruikt om gegevens gestructureerd vast te leggen in de standaard XBRL. De btw-aangifte en ICP-opgave daargelaten wordt SBR slechts op beperkte schaal toegepast door leveranciers van boekhoudsoftware en daarin moet snel verandering komen wil XBRL aan de bron kunnen worden gebruikt, breed gedragen en efficiënt worden gebruikt. Vraag leveranciers van boekhoudsoftware maar eens wanneer SBR in haar volle omvang geïmplementeerd is in hun programmatuur. □

Noot

* Gerard Bottemanne is eigenaar van onderzoeksbureau GBNED.

'UITDAGING WAARVOOR WE NOG WEL STAAN IS DE ACTUALITEIT VAN BESCHIKBARE GEGEVENS.'